

11

Stemmingen Herziening Reglement van Orde van de Eerste Kamer

Aan de orde is **de stemming** in verband met **het voorstel tot herziening van het Reglement van Orde van de Eerste Kamer**.

(Zie vergadering van 9 mei 2023.)

De voorzitter:

Dan is nu aan de orde het vervolg van de stemming over het gewijzigde voorstel tot herziening van het Reglement van Orde. De heer Dittrich heeft vanochtend nog een amendement ingediend met betrekking tot hoofdelijke stemmingen. Dat is het amendement CLVI, letters AA. Ik heb begrepen dat de voorzitter van de commissie een korte reactie zal geven op het amendement. Ik geef hiertoe het woord aan mevrouw Gerkens.

Mevrouw Gerkens:

Dank u wel, voorzitter. Zo ziet u maar hoe zo'n actueel geval als dat van gisteravond op het laatste moment nog kan leiden tot een amendement. Het amendement van de heer Dittrich ziet op stemmingen over ordevoorstellen. Hoe zit het nu? In het huidige Reglement van Orde wordt in artikel 105, derde lid bepaald dat de stemming over een ordevoorstel in beginsel onmiddellijk plaatsvindt. We hebben het daar vorige week al even over gehad. Dat vinden wij te rigide, want dat zou betekenen dat u als Kamer stante pede alles uit uw handen moet laten vallen en misschien zelfs wel midden in een zin moet stoppen om onmiddellijk die stemmingen te gaan doen.

Ons voorstel, zoals het nu voorligt, is dan ook om de hoofdregel van toepassing te verklaren: de voorzitter bepaalt het moment waarop de stemming zal plaatsvinden. Overigens hebben we wel gezegd: onmiddellijke stemming over voorstellen van orde — nu nog verplicht — is niet meer nodig, al zal er wel vaak, ter beoordeling van de voorzitter, een spoedig besluit over een dergelijk voorstel genomen moeten worden. Dat kan niet drie weken later, zoals ik vorige week ook heb gezegd. Het is een ordevoorstel, dus het moet zo snel mogelijk. Geen onmiddellijke stemming dus, maar wel een spoedig besluit over een ordevoorstel, waarbij een en ander afhankelijk is van de urgentie van dat ordevoorstel, ook gehoord de Kamer. Volgens ons is dit een noodzakelijke flexibilisering, ook bedoeld om misbruik tegen te gaan.

De heer Dittrich wil daar met zijn amendement nog een stapje verder in gaan, als het gaat om ordevoorstellen waarover hoofdelijke stemming wordt aangevraagd. Als die hoofdelijke stemming op een niet-reguliere vergaderdag wordt aangevraagd, zou ze in principe op een dinsdag erna moeten worden gehouden. Zo vat ik het amendement en de motivering daarvan samen.

Voorzitter. Binnen de CARO wordt het probleem dat het amendement beoogt te adresseren, breed onderkend. De commissie wordt nu geconfronteerd met een amendement waar zij op zeer korte termijn een oordeel over moet geven.

Dit soort punten zijn punten waarover wij soms urenlang hebben vergaderd om tot overeenstemming te komen. U zult begrijpen dat we in de korte tijd die we hadden, in dat halfuurtje, geen uitgebreide discussie hebben kunnen voeren. We blijven bij het voorstel dat er nu ligt.

Maar daarbij kan ik nog wel het volgende aangeven. Een deel van de commissie meent, zo bleek ook uit een korte inventarisatie, dat het probleem met het nu voorliggende CARO-voorstel, de schrapping van het woord "onmiddellijk" en het van toepassing verklaren van de hoofdregel "de voorzitter bepaalt wanneer het moment van stemming zal plaatsvinden op ordevoorstellen" op dit moment voldoende geadresseerd wordt. Een ander deel van de commissie meent echter, zo bleek ook uit diezelfde inventarisatie, dat het verstandig is een stap verder te gaan, zoals door het amendement-Dittrich wordt beoogd, en het moment van stemming niet volledig aan de voorzitter te laten.

Voorzitter. Ik resumeer. Dit zijn de gedachten die de CARO ten aanzien van het amendement aan de Kamer wil meegeven. Ze geeft verder geen oordeel mee. Dank u wel.

De voorzitter:

Dank u wel, mevrouw Gerkens. Uiteraard is er straks nog ruimte voor stemverklaringen.

Dan gaan we nu beginnen met de stemmingen. We stemmen over het amendement CLVI, letters AA, het amendement van het lid Dittrich over hoofdelijke stemmingen over een ordevoorstel. Wenst een van de leden een stemverklaring over het amendement af te leggen? De heer Schalk namens de SGP.

De heer Schalk (SGP):

Voorzitter, dank u wel. Zuiver staatsrechtelijk gezien is dit een kwetsbaar amendement, omdat je in feite iets van het instrumentarium van de Kamer inlevert. Anderzijds kan het niet de bedoeling zijn dat we ons door ons eigen instrumentarium in de tang laten nemen, zoals nu dreigt te gebeuren door herhaalde hoofdelijke stemmingen. Dat lijkt een beetje op "OO": Operatie Obstructie. Zolang er dus geen betere tekst bedacht wordt is dit amendement een goede eerste aanzet. Daarom zal de fractie van de SGP dit amendement steunen.

De voorzitter:

Dank u wel, meneer Schalk. Wenst een van de andere leden nog een stemverklaring af te leggen? Dat is niet het geval.

We stemmen bij zitten en opstaan.

In stemming komt het amendement-Dittrich (CLVI, letters AA).

De voorzitter:

Ik constateer dat de leden van de fracties van de OSF, de PvdA, GroenLinks, D66, de SGP, de ChristenUnie, het CDA, de VVD en Fractie-Frentrop voor dit amendement hebben gestemd en de leden van de fracties van Fractie-Nanninga, de SP, de PvdD, Fractie-Otten, de PVV, 50PLUS en FVD ertegen, zodat het is aangenomen.

Dan stemmen wij nu over het gewijzigde voorstel tot herziening van het Reglement van Orde. Wenst een van de leden een stemverklaring af te leggen? De heer Raven namens de OSF. Gaat uw gang.

De heer **Raven** (OSF):

Voorzitter. Ik heb een tijd geleden al aangegeven dat wij denken dat dit zou moeten worden vastgesteld door de nieuwe Kamer. Dat maakt het voor mij moeilijk om daar nu een oordeel over te geven. Tegelijkertijd moet ik een oordeel geven en ben ik nu dus genoodzaakt om tegen dit verhaal te stemmen met de oproep dat de nieuwe Kamer zo snel mogelijk over dit voorstel hernieuwd oordeelt.

De **voorzitter**:

Dank u wel, meneer Raven. Dan de heer Van Rooijen namens 50PLUS.

De heer **Van Rooijen** (50PLUS):

Voorzitter. Mijn fractie had al gestemd voor de motie-Otten. Logisch is dan ook om tegen het nieuwe reglement te stemmen, omdat wij de nieuwe senaat oud en wijs genoeg achten om daar zelf een oordeel over te geven. Daar zijn de hulptroepen vanuit de oude senaat niet voor nodig.

De **voorzitter**:

Dank u wel, meneer Van Rooijen. De heer Otten namens de Fractie-Otten.

De heer **Otten** (Fractie-Otten):

Ja, voorzitter. Wij zullen ook tegenstemmen. We hadden al gezegd dat de nieuw Kamer erover moet oordelen. Er was nog best wel een hoop te repareren met de diverse amendementen. Heel veel daarvan zijn er afgestemd, waardoor dit precies is geworden waar wij voor gewaarschuwd hebben. Dit is geen modernisering, maar centralisatie en meer macht voor de Voorzitter, ook door het net aangenomen amendement-Dittrich. Het hangt er maar net van af wie de Voorzitter wordt. Dit Reglement van Orde in handen van de verkeerde Voorzitter kan heel nadelig uitpakken, ook voor de mensen die er nu voorstemmen. Ik zou de BBB en de nieuwe partijen in de Eerste Kamer willen oproepen om meteen te starten met herziening van dit Reglement van Orde als dit wordt aangenomen. Ik zou dat als eerste doen op 13 juni. Wij zullen heel erg tegen deze herziening stemmen.

De **voorzitter**:

Dus u stemt heel erg tegen. Dank u wel. Is er nog een ander lid dat een stemverklaring wenst af te leggen? Dat is niet het geval.

We stemmen bij zitten en opstaan.

In stemming komt het voorstel tot herziening van het Reglement van Orde van de Eerste Kamer (CLVI, letter B), zoals op onderdelen gewijzigd door de aanneming van het

amendement-Dittrich (letter J), het amendement-Janssen (letter H) en het amendement-Dittrich (letters AA).

De **voorzitter**:

Ik constateer dat de leden van de de fracties van Fractie-Nanninga, de PvdA, GroenLinks, D66, de SP, de PvdD, de SGP, de ChristenUnie, het CDA en de VVD voor dit voorstel hebben gestemd en de leden van de de fracties van de OSF, Fractie-Otten, de PVV, 50PLUS, FVD en Fractie-Frentrop ertegen, zodat het is aangenomen.